

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ambrosii Calepini Dictionarivm Vndecim Lingvarvm

Calepino, Ambrogio

Basileae, 1616

N ante E

[urn:nbn:de:bsz:31-107476](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107476)

NEC NED NEL NEM

NEO NEP NER 211

veniret, diligentissimè quidem (ut divinum tati viri potuit ingenium) manifestis tractatibus explicavit.

Necos, filius fuit Psammithici & Aegypti rex, cui filius Psammis in regno successit, teste Herod. lib. 7.

Necrocórinthi, *νεκροκόρινθος*: Hoc est, Corinthiorum defuncti, dicebantur vasa Corinthia, tam aenea quam fictilia, quae versa Corintho ex mortuorum sepulchris eruebantur. Vide Strabonem lib. 8.

Necrópolis, *νεκρόπολις*. Ger. Ein Statt in Aegyptē nah bey Alexandria. Aegypti oppidum est, triginta non amplius stadiis ab Alexandria distans: ita dictum, quod ibi Cleopatra, admodum uberibus aspide, sese interemerit.

Necunia, *νεκυνία*, Vrbs Vmbrosum. Gentile, Necuiates, Steph.

Nede, *νεδα*, vel *νεδία*, Vrbs Arcadiae à Nede Nympha. Inde *νεδία*. Steph.

Nedon, *νεδών*, Vrbs & locus Laconiae: unde Minerva Nedusia, Steph.

Negla, *νεγλα*, Oppidum Arabiae. Gentile, Neglius, vel Neglites, Steph.

Nelum, *νελμ*, Mons Ithacae à quo *νελμ*, dicitur, vel ut alii volūt, quod versetur in *νελμ* aquas. Inde *νελμ* vel *νελμ* & *νελμ* compositum.

Neleus, *νελεύς*, Neptuni filius ex Tyro Nympha Salmonei filia, qui à Pelia fratre pulsus, in Laconiam venit, ubi Pylon urbem condidit: cuius rex fuit, teste Homer. Odyss. 11. Hanc uxor fuit Chloris, Amphionis Orchomeni regis filia, ex qua duodecim filios suscepit, quos postea omnes praeter unicum Nestorem tum fortè ablegatum, Hercules everso Pylo interfecit.

Nelidēs, *νελιδες*, Patronymicum à Neleo Pyli rege, & Patre Nestoris formatum. Ovid. 12. Metam. Bis sex Nelidēs faimus conspecta juvenis.

Nem, *νεμ*, Vrbs in Italia, teste Strab. lib. 4. civitas est Narbonensis Galliae, olim florentissima, utpote quae quatuor & viginti viciorum fuerit metropolis. Vulgò *Nimes*. [Ger. Nimes.]

Nemē, *νεμ*, vel *Nemee*, ea, pen. corr. [Ger. Ein Wald in Arcadia.] Nemē *νεμ* iugiter daturū dicitur de daris em *νεμ* vobis habet.] Sylva est Achaiae inter Cleonae, & Phliantem, ubi in honore Herculis, qui in ea sylva leonem occiderat, sacra quaedam certamina celebrari consueverunt, quae ab hac sylva Nemēca dicta sunt. Hoc etiam nomine dicta est tota regio sylvae huic vicina. Mart. lib. 1.

Non Marathon taurum, Nemee frons dōa leonem, Arcas Menalium non timuisset aprum.

Nemēca, *νεμ*, un. per quatuor syllabas. Quod est ex Nemēca sylva, vel regione. *νεμ*. Ovid. in Epist. Dejan. ad Herculem: Nemēca sub his animam patris Nemēca lacertis Edidit.

Nemēca, *νεμ*, Sacra fuerunt Graeciae certamina: ita appellata à Nemēca Peloponnesi sylva, in qua fieri consueverunt in honorem Herculis, qui in ea sylva leonem fertur occidisse: seu potius in honorem Atchemoni pueri in ea sylva à serpente occisi. Nemēcorum victores apio coruabantur. Vide supra in dictione CERTAMEN.

Nemertis, *νεμερτις*, Nympha marina, dicta quasi incorruptibilis.

Nembroth, Gigas, Vide BABYLON.

Nemēsis, pen. corr. [Ger. Ein Obstinatheit die alten für die Straffen der Weiblicher gehalten habet.] Nomen cuiusdam dex. quae facinorosos & delinquentes punire putabatur, ut ex Catullo & Ausonio licet intelligere. Ea quoque Rhamusia dicitur, quod in Rhamunte Aegypti oppido templum & simulacrum Phidiacū habuerit. Insuper eadem fertur remuneratrix benefactorum: unde apud Statium lib. 13: Est dea, quam Nemēsim dicunt, dea magna, potensq; Quae dona caelestium concessa cuncta deorum Possidet. Hanc quidam Fortunam dixerunt, cui primus Adrastus rex templum aedificavit. Unde & Adrastia, *αδραστία* cognominatur. Romani quoque huic deae templum dicaverunt. Hoc etiam nomine dicta Tibulli amica. Mart. lib. 4. Vssit amatorem Nemēsis lasciva Tibullum.

Nemetobriga, Ptolemæus lib. 2. cap. 6: Hispaniae Tarracensis vrbs.

Nemetes, Germaniae Populi Galliae tractum incolentes, citra Rhenum fluvium, ubi hodie est Spira vrbs, inter Argentinam & Moguntiam sita. [Ger. Nemetes gegent.] Meminit horum Caesar in Comm. bel. Gall. & Plin. lib. 4. cap. 17.

Neminsa, Fons est in agro Reatinus, vario ortu annonae mutationem significans. Autor Plin. lib. 2. cap. 103.

Nēobūle, *νεοβουλή*, Lycambis filia, quae quod Archilochus poëta promissa negaretur, lambis insectari cepit Lycambem Archilochus, eumq; ad laqueum dicitur adegisse. Vide supra in dictionibus, ARCHILOCHUS, & LYCAMBES.

Neoburgum, vrbs ad Danubium. Alia eiusdem nominis in Thuringia sita est.

Nēocēstria, *νεοκεστρία*, Vrbs Cappadociae, quae Lycus amnis praeterfluit. Autor Plin. lib. 6. cap. 3.

Nēocles, *νεοκλής*, Philosophus Atheniensis, Epicuri frater. Suidas.

Neodunum, Ptolemæo libro 2. capite 8. Galliae Lugdunensis civitas.

Neon, *νεον*, vrbs Phocidis Herodot. lib. 8. Gentile, Neonius & Neonus, Stephanus.

Nēoptolēmūs, *νεοπτολέμους*, Pyrrhi Achillis filii cognomen fuit, ab eo impositum, quod admodum adolescentulus primum tyrocinium in bello posuerit Trojano. Graecis enim *νεοπτολέμους*, tyronem, vel novum militem significat.

Neoris, Iberiae oppidum insigne, iuxta Harmastim fluvium. Autor Plin. lib. 6. cap. 10.

Nēotechitā, *νεοτεχίται*, Aeolidis populi sunt, quorum vrbs, *νεοτεχίται*: hoc est. Nova moenia, commemoratur à Stephano.

Nēpētā, *νεπέτα*, Suidas, civitas Hetruriae, quae Plinio Nepes, & vulgò dicitur Nepes, à qua Nepesini, *νεπεσίνες*. Silius: Hos iuxta Nepesina cohors, & quique Phalisci. & Nepeta etiam nomen est herbae, quam Dioscorides secundam calaminthae speciem facit. Vulgus herbariorum à pulegii similitudine, *Pulegium* vocat *agreste*. De hac meminit Plin. lib. 20. cap. 14. & Columel. lib. 3. cap. 7. Vide in dictione NEPITA.

Nēphēle, *νεφέλη*, Latine sonat nubem. Nomen proprium uxoris Athamantis, & matris Phryxi & Helles. Unde Ovidius, Helles Nepheleida dixit.

Nephelococcygia, *νεφελοκοκκυγία*, Confectum urbis nomen apud Aristoph. comicum, & Steph.

Nephthalitā, *νεφθαλίται*, Populi denominati in Oriente, ut scribit Ioseph. Steph.

Nēpitā, Vide supra NEPETA.

Neprunūs, *νεπρυνός*, Ger. Ein Sohn Saturni vnd Ops. Saturni & Ops filius, maris deus dictus est à nando, mutatis literis primis (ut inquit Cic. lib. 2. de Nat. deor.) vel (ut Varro placet) à nubendo: hoc est, tegendo, quod ut caelum nubes: ita mare terras tegat. Dicit enim Varro: Neptunus est deus maris, vel ipsum mare, quod terras nubant: id est, cooperiat, Neptunum aut, ut est in fabulis, mater abscondit, ne à patre devoraretur, eiq; postea, expulso Saturno, aquae in fortè ceciderunt, ut supra de Iove dictū est. Vxorem habuit Amphiriten, ex qua plurimas nymphas suscepit. Tridentem habet pro sceptro. Muros Trojanos iuvante Apolline condidit.

Neptunūs, *νεπτούνης*, un. possessivum.

Neptunū, *νεπτούνη*, Neptuni sacra, quae & Salaria à Salo dicuntur.

Nēptuninēs, *νεπτούνη*, Patronymicum est foemininum à Neptunus. Catul. in Arg. Tene Thetis genuit pulcherrima Neptunine?

Nequinum, Vmbriae oppidum, teste Plin. lib. 3. cap. 24. quod nunc *Narnia* dicitur: ob incolatū libidinofam inertiam. A quo Nequinates, qui nunc *Narnenses*, vulgò *Narni*.

Nerabus, *νεραβός*, Syriae oppidum, apud Steph. cuius incolae Nerabii appellantur.

Nerēidēs, pen. corr. [Ger. Nereiden.] Maris Nymphae, Nerei, & Doridis filiae, humanam effigiem habentes: quarum nomina sunt Nereae, & Cymothoe, & alia, quae apud Hesiodū in Theogonia enumerantur. Nominativus singularis est Nereis, penultima in dissete. Ovid. 11. Metamor. Sed memor admitti Nereida colligit orbam.

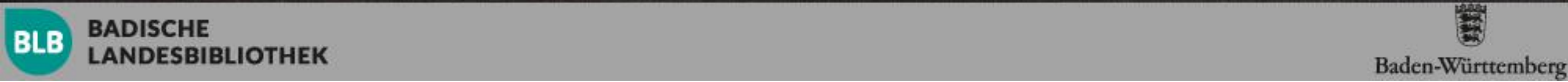
Nerellūs, *νερελλός*, Oppidum est in Cea insula: cuius meminit Aeschines Epist. 1. ad Polyeratem.

Nerēus, *νερεύς*, Ger. Ein Sohn Oceani vnd Tethyos, Ein Gott des Meeres. Deus maris est (ut docet Hesiodus in Theogonia) Oceani & Tethyos filius, qui ex Doride uxore, eademque sorore maximam Nymphae turbam suscepit, quae à nomine patris Nereides appellantur. Hunc Orpheus in Argonaut. deorum antiquissimum appellat: unde & Grandaeus à Virgilio dicitur 4. Georg. hunc & Nymphae veneramus, & ipse Grandaeus Nereus. Figuratus usus est pro Mari Persius Satyra prima: Et qui caruleum dirimebat Nereae delphin.

Nērīo, enis, vel Neriene, es, & apud antiquissimos Neria, *νερία*. Ger. Das Weib Maris.] Maris uxor. Plautus in Trucul. Mars peregrè adveniens salutat Nerienem uxorem suam, Gell. li. 13. cap. 21. docet Sabinum esse vocabulum, quo significatur virtus & fortitudo: unde & pro vi, potestate & maiestate Martis accipitur. Vide Gellium.

Nērīa, *νερία*, Oppidum est Peloponnesi, in agro Messeniaco, Stephanus. Est item Neria Dioscoridi nardi montani genus, in Syria, Ciliciaq; nascens, ramulis & folio cryngii, eiusdem naturae cum nardo Gallico.

Nērītūs, pen. corr. *νερίτης*, Mons est in Ithaca insula: cuius meminerunt Strabo libro 10, & Plin. libro 4. capite 12. Est item Neritus, sive (ut apud Plinium legitur) Neritis, peninsula Acamaniae adhaerens, alio nomine Leucadia appellata, opere accolarum olim à continenti abscissa, denuoq; reddita ventorum flatu congeriem arenae accumulantium. Virg. 3. Aen. Dulichiumq; Samosq; & Neritos ardua saxis. Neritus item, sive Neritum,

ve Nerium, neutri generis; peninsula hujus oppidum est, quod recentiores *Leucadem* appellantur, teste Plinio, libro 4. capite 1.

Nerium, *sigm.* Ptolem. lib. 2. cap. 6. Promontorium Tarracensis Hispaniae juxta Artabros. *Viigd Finu terre.*

Nero *sigm.* Teste Gellio, libro 12. capite 21. verbum Sabinum est, quo significatur virtus & fortitudo. Itaque ex Claudius, quos à Sabinis oriundos accepimus, vir egregia ac pueri fortitudine, Nero appellatus est. Sabinus autem id nomen à Grecis accepisse videtur, qui vincula & firmamentum membrorum *neros* dicunt, noltri *nerues*. Ex hac familia fuit Claudius ille Nero, qui Afrubalem Annibali fratri suppeditas ferentem junctis cum Livio collega copiis, superavit. Fuit item hoc cognomen Romanorum imperatoris, illi ex Claudii principis adoptione partum: omnium quos terra tulit, crudelissimi.

Nervà, XIII. Romanorum Imperator fuit, Flavio Domitiano, cui successit, dissimilimus. Hic quum liberos sibi nullos genuisset, Aelium Trajanum sibi adoptavit, qui illi etiam in Imperio successit.

Nervii, *sigm.* Ger. Das *Hemtingen* oder *Demie*] Fecerunt populi inter Belgas Atrebatibus vicini, ad Scaldem fluvium, omnium Belgarum fortissimi, & maxime feri: de quibus Caesar lib. 2. Comment. meminit. Hi nunc *Tornacenses* dicuntur. *Viigd Tornay.*

Nerulani, Populi in Latio juxta Romam, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 3.

Nerulum, Oppidum in Lucanis, quod vi captum repentino adventu Aemilii testatur Liv. lib. 9. ab Urbe cond. In d. Nerulones dicitur fuisse Sueton. in Augusto: Manibus celybo de coloratis Nerulonenis mensari.

Nesa, Regio montana juxta Aetnam.

Nesaea, *sigm.* sive *Nesca*, *sigm.*, Nympha marina, Nerei, & Doridis filia, *sigm.* hoc est, à natando dicta. Autor Heliod. in Theog.

Nesee, Populi in *Asia*, Oceano proximi: de quibus Plin. lib. 6. capite 20.

Nesidion, *sigm.* Insula in Campano littore inter Pausilypum & Puteolos, quae alio nomine dicitur Nesis, *sigm.* Lucanus: tali spiramine Nesis. Hujus nominis obliquos producit Papinius: Sylvae quae fixam Pelago Nesisda coronat. Item Sannazar. Aeglog. 1: Huc illuc dum Pausilypi latus omne pererro, Piscofamq; lego celer Nesisda phaselo.

Nespetus, *sigm.* urbs Italiae. Gentile Nespetinus, Steph.

Nesson, *sigm.* urbs Thesalicae. Gentile Nessonites, Steph.

Nessus, *sigm.* Ger. Ein *Centauro*, welcher dem Hercules sein feindliche *Dejanira* hat mitführen müssen / und von ihm erlöset worden.] Nomen est Centauri Ixionis, & Nubis filii: qui quum Dejaniram rapere vellet, ab Hercule sagitta confixus est. Vide fabulâ Ixionis apud Ovid. Metam. Inde.

Nessus, *sigm.* um, pen. prod. Ovid. in Epist. Dejanira: Illira Nessio mihi ubi texta veneno.

Nestor, *sigm.* Ger. Ein *tröstlicher alter / weiser und weherder* *Grech*.] Filius fuit Nerei & Clodis, teste Homero lib. Odys. 11, qui adhuc adolescens bellum gessit, etiam tum vivo patre, adversus Epeos Peloponnesi populos, qui postea Elii diti sunt: & deinde quum Pirithoi nuptiis interesset, adversus Centauros, qui Hippodamiam, rapere conabantur, strenuè pugnavit. Postremò belli Trojani tempore, jam senior effectus, ut idem Homerus in secundo Iliados scribit, quinquaginta navibus cum reliquis Grecis principibus ad Trojam venit, quum natus annos nonaginta, jam tertiam hominis aetatem viveret, ut ipse ait apud Ovid. 12. Metamorph. quum trecentimum annum ageret: ubi consilii dexteritate tantum Graecorum rebus profuit, ut Agamemnon proficere non dubitaret, brevi se illum fuisse expugnaturum, si decem sibi contigissent Nestores. Nam praeter summam prudentiam aetatis diuturnitate collectam, tanta praeterea eloquentia excelluit, ut ex ejus ore melle dulcius fluere diceretur oratio. Vxorem habuit Eurydicen Clymeni filiam, ex qua septem filios, & unicam filiam suscepit. Ovid. lib. 13: Qui licet eloquio fidè quoque Nestora vincat.

Nestorides, *sigm.* Patronymicum, & Nestorius, *sigm.* possessivum.

Nestus, *sigm.* urbs & fluvius Illyriae. Hinc Nestius, & regio, *sigm.* Steph. Vide *NAPSVS* & *NESTVS*.

Nestus, *sigm.* Ger. Ein *fluß* *Thrace*, entspringt im Berg *Hemo*.] Thraciae fluvius est, in Hemo monte nascens, & Abdeton urbem praeterfluens. Vide Plin. lib. 4. cap. 11.

Nessus, *sigm.* Ger. *Græcè*, quod Latine insula. Est & Nesus urbs Iberica. Stephanus.

Nessus, *sigm.* Thraciae urbs condita à Constantino imperatore, patria ejusdem, Steph. autor.

Neuceria, *sigm.* urbs est Vmbriae. Vide *NUCERIA*.

Nevius, Vide *NEVIVS*.

Neuris, *sigm.* Insula est Propontidis, Cyzico adjacentis, alius nominibus Elaphonnesius, & Proconnesus dicta. Autor Plin. lib. 5. cap. ult.

Neuri, *sigm.* Populi Scythiae Europae, ad Borysthenem amnem, quorum meminit Plin. lib. 4. cap. 12.

N ante I.

Nicæthos, lege *NEAETHVS*.

Nibus, *sigm.* urbs Aegypti. Gentile Nibites, Steph.

Nicæarchus, *sigm.* Pictor fuit sua grate eximia, qui inter alia Venerem inter Gratas & Cupidinem pinxit: & Herculem tristem insaniam penitentia, Plin. lib. 35. cap. 11.

Nicandër, *sigm.* vel Nicandrus, Colophonius Grammaticus, & Poeta & Medicus tempore Attalidius, qui Gallograecos vicit. Scripsit de Theriacis, alexipharmacia, & de agricultura. Praeterea Curarionum collationes, & Prognostica Hippocratis versibus edidit, aliaque complera. Autor Suidas. Cicero de Orat. Nicandrus homo ab agro remotissimus, de agricultura tamen diligentissimè scripsit, tanta via est eloquentiae.

Nicanor, pen. prod. *sigm.* Alexandrinus Grammaticus, sub Adriano principe, aequalis Hermippo Berytio: cujus scripta enumerantur à Suida.

Nicarchus, *sigm.* Philosophus fuit Corinthius, sub Ptolemaeo, cujus meminit Plutarch. in Sympolio septem sapientum.

Nicasia, *sigm.* Insula est exigua circa Naxum: à qua insularum Nicasia, *sigm.* appellantur. Stephanus.

Nicator, *sigm.* Cognomen fuit Seleuci potentissimi regis, (ut Appianus autor est in Syriacis) bello semper invicti.

Nicatoris, *sigm.* urbs Syriae oppidum, à Seleuco Nictore conditore ita appellatum: cujus incolae dicuntur Nictorae. Stephanus.

Nicea, sive potius Nicæa per diphthongon, *sigm.* Stephanus, & Suidas: multarum urbium nomen est, quarum una est Galliciae, non procul à Vaso fluvio, à Massiliensibus condita. [*Viigd Nissa*.] Altera Asiae Bithyniae metropolis, quam prius Antigonus Philippi filius condidit, & Antigonium nominavit. Postea Lyfimaachus à nomine uxoris Antipatri filiae Nicæ appellavit. Urbis ambitus stadium sexaginta fuit, in qua quadrata in campo sua Habuit quatuor portas ad tetragonulos: quae ex uno lapide, qui ad medium gymnasium positus erat, omnes cernebantur. Hic jubente Constantino Christianissima synodus celebrata est: trecentorum decem & octo piscoporum, in qua perdidit Arrii dogma convulsum saluberrimè, est. Tertiam hujus nominis urbem Stephanus apud Locros Epitnemios collocat: quartam in Illyriae quoniam in India: sextam in Corsica insula: septimam in Leudris Bithyniae: & octavam in Thracia.

Nicephorium, *sigm.* Oppidum est Mesopotamiae, à procul ab Euphrate fluvio, ab Alexandro magno conditum. Autor Plin. lib. 6. cap. 26.

Niceretes, *sigm.* Smyrnaeus philosophus, Adriano principi illustratus, ab eoq; Museo Aegyptius ascriptus. Quum causa recideret, foro etiam aptissimus videbatur. Ad eò in grege ad utranque dicendi rationem accommodavit, ut genus judiciale philosophica quaedam facultate exornaret: philosophum vero & umbratile fortibus aculeis roboraret. Genus dicendi antiquum & politum retinuit, lascivus nihilominus, & dihyrbicus visus. Ex Philostrato.

Nicias, *sigm.* Pythi medicus, qui olim ad Fabricium veniens, ei promissit Pythum se veneno necaturus. At ille averfatus Nicias, Pytho rescriptis ut à Nicia sibi caveret. Coruus. Nicias Grammaticus Romae, familiaris Pompeio & Cicero, qui ejus in epistola quaedam ad Atticū meminit item Epistola ad Dolabellam. Tranquillus. Nicias item nomen viri Atheniensis nobilissimi. Aristoteles scribit tres viros Athenienses eodè tempore aequè potentes fuisse, Niciam Nicerat, Tharydem Mylefium, & Theramenem Anonis. Thucydides his nam aliquantulum major, multa cum Pericle clara pro Republica gessit. Post mortem Periclis ad Niciam prima pars delata fuit. Mithridates imperator unā cum Demosthene altero duce contra Syracusanos, qui Gylippum Lacedaemoniorū duorum auxilio accersiverant, infeliciter pugnantem ambo à Syracusanis in bello capti sunt, in carceremq; conjecti, sibi manus intulere. Nicias Marco Crasso ex nobilitate comparatur à Plutarcho in Parallelis: quod & divitiis abundaverit, & eandem sortem exitum hic apud Siculos, ille apud Parthos invenit. Nicias alius Atheniensis pictor, qui teste Plinio libro 35. capite 11, diligentissimè mulieres pinxit, lumco & umbras custodivit: atq; ut eminerent tabulis picturae maxime curavit. Sic etiam in artem tanta contentione animi incubuisse dicitur, ut cibum sumere saepe oblitus sit. Aelianus de varia historia.

Nico, *sigm.* Fuit unus ex tredecim principibus Tarentorum, qui 100-